Nro. 41.

GAZETA ŁWOWSKA.

W Piątek dnia 22. Maia 1812.

Wiadomości kraiowe.

Ze Lwowa dnia 22. Maia. — Naycelnieysi miłośnicy muzyki w naszém mieście, połączyli się znowu w celu dawania tego lata koncertów amatorskich, które od kilku lat z wielkim przyimowane bywały oklaskiem. Ranną porą między 7mą i 9tą godziną, będzie zatém każdego Czwartku w miesiącach Czerwcu, Lipcu i Sierpniu danych w sali ogrodu Höchtowskiego ogółem 12 takich koncertów, których dyrekcyę Kapelmistrz Pan Hörmann i Dyrektor orkiestry teatrealnéy Pan Lipiński, na przemiany wzięli na siebie.

Oprócz piękney towarzyskiey zabawy, mogą miłośnicy i znawcy muzyki po tém przedsięwzięciu zupełnego dopięcia iedynego celu — dokładnego i gustownego exekwowania naynowszych wielkich dzieł naycelnieyszych kompozytorów — słusznie spodziéwać się; nie potrzeba tu osobno nadmieniać o ukontentowaniu wynikaiacém z tąd dla wykształconych miasta tego obywateli, i o zachęceniu dla każdego rozwiiaiącego się talentu.

Z Wiédnia d. 13. Maia. — Jutro wyieżdzaią NN. Cesarstwo Ichmość do Drezna, dokąd także ziadą NN. Cesarstwo Francuzów. Pobyt N. Dworu tamże, potrwa może dni 14. — Xiąże Schwarzenberg J. C. K. Mci Jenerał-Jazdy i Poseł przy Dworze francuzkim, przybył dnia wczorayszego z Paryża do tuteyszéy stolicy.

N. Pan raczył P. Filipa Kawalera de Stahl, swoiego dotychcześnego Radcę Stanu i Konferencyi, iako też Wice-Prezesa morawsko-szląskiego kraiowego Rządu, przez wzgląd na szczególnieysze zasługi zaszczycić godnością aktualnego taynego Radcy, w którym to charakterze złożył tenże dnia 6 b. m. przed N. Panem swoią przysięgę.

Dnia 2 b. m. ziechał do téy stolicy Hrabia Gottorf, a zabawiwszy się tu dni kilka, wyiechał dnia onegdayszego (iak mówią) do Herrnhut w Saxonii.

Wiadomości zagraniczne.

Wielka Brytania.

Dziennik Alfred donosi pod dniem 10. Kwietnia, co następuie: „ Wczoray podali Lord Clifford, PP. Housson, Englefield, Baronet Trockmorton, i Joringham, Xięciu Rejentowi w Carltonhouse następuiący Adres imieniem Katolików angielskich.

„ My niżey podpisani Katolicy rzymsko-angielscy, prosiémy W. Królewicowskiey Mości pokornie o pozwolenie przełożenia mu:

„ Że gdy Oyciec W. Królewicowskiey Mci wstąpił na tron, prawa w tém Króleswie przeciw wyznawaiącym religię Rzymsko-Katolicką były srogie i gnębiące."

„ Że niektóre z tych praw cofniono ustawami w 18 i 32 roku panowania Króla, ale są ieszcze takie, przez które Katolicy srodze cierpią."

„ Że za iedyny powód trwania praw takowych przeciw nim, kładą ich przywiązanie do zasad religiynych. Lecz proszą W. Królewicowskiey Mości pokornie o pozwolenie przełożenia, iż niesłuszna, aby to przywiązanie poddawało ich pod prawa kryminalne, i od publicznych urzędów wyłaczało; bo religiyne ich zasady nie maią nic przeciwnego rządowi J. Królewskiey Mości, ani powinnościom dobrych obywatelów.

Wykonali przysięgę, i podpisali oświadczenia przepisane uchwałami na ich stronę zapadłemi. Wyrzekli się w nich wyraźnie wszelkich zasad niezgodnych z powinnościami względem Monarchy i Oyczyzny, a które że wyznawali, nie można im zarzucić. Proszą W. Królewicowskiey Mości, żebyś uważył, iż iednostayne i nienaganne ich sprawowanie się, a mianowicie odrzucenie przysięgi, którey wykonanie porównałoby ich zaraz z innemi współobywatelami, tém mocniey dowodzi czystości ich zasad. Kotolicy rzymsko-angielscy nie ustępuią i na krok innym poddanym ani w przywiązaniu do Króla Oyca twoiego i rządu iego, ani w gorliwości o sprawę i pomyślność Anglii, ani w wstręcie względem zamysłów iakiegokolwiek obcego Mocarstwa przeciw dostoyności korony, przeciw bezpieczeństwu i niepodległości Królestwa. "

„ A zatém niżey podpisani proszą pokornie W. K. Mości, żebyś wziął na rozwagę prawa kryminalne gnębiące ieszcze Katolików rzymsko-angielskich, a to przez wzgląd na ich skrupulatne przywiązanie do religii, i żebyś raczył nakazać użyć ku ich oswobodzeniu takich środków, iakie w mądrości i dobroci twoiey uznasz za naylepsze. "

Z Londynu dnia 21go Kwietnia. — Dla przytłumienia rozruchów panuiących w naszych miastach rękodzielnianych, odebrała rozkaz milicya z Staffordshire, ażeby służbę w Windsor opuściła i do wschodniego powiatu się udała, gdzie podług okoliczności użytą będzie.

Pięciu officerów i 95 ludzi z 4go pułku dragonów gwardyi wsiadło w Niedzielę na okręt w Portsmouth, i udało się do swoiego w Portugalii teraz stoiącego pułku.

Na Sessyi Izby niższéy dnia 13. Kwietnia korzystał P. Whitbread z uczynionego zapytania, iak się postarać o umieszczenie woyska w koszarach, i mówił z zapałem przeciw przyiętemu, Konstytucyi sprzeciwiaiącemu się, dla Anglii wielce niebezpiecznemu zwyczaiowi, oddzielania żołnierza od obywatela, Czyliż Kanclerz skarbowy, który przez swoie śmiałe i źle użyte środki wszystkie części Anglii w nieszczęściu pogrążył, warsztaty bezczynnemi uczynił, i krzyki zgłodniałych bagnetem przytłumić usiłuie, potrafi utrzymywać ieszcze przez trzy lata przyięte systema powiększania wydatków, a zmnieyszania dochodów? Cóż innego będzie skutkiem tych rad, ieżeli nie to, iż dla gwałtownéy potrzeby stanu naszego będzie trzeba nakoniec zawrzéć pokóy z Francyą. Sądzę, iż utracono kilka wielkich sposobności sprowadzenia tego szczęśliwego zdarzenia, i iestem przekonany, iż nasze teraźnieysze systema polityczne przywiedzie nas nakoniec do nabycia pokoiu od nieprzyiaciela przez poddanie się temuż. (Ze wszystkich stron zawołano: słuchaycie! słuchaycie!) Jestem także przekonany, iż ta nieszczęśliwa epoka niedaleka, ieżeli w naszém systemacie polityczném wielka i zupełna nie zaydzie odmiana.

Kanclerz skarbowy odpowiedział, iż P. Whitbread wyrzekł to w zapale, czegoby nie powiedział w spokoynieyszéy chwili, to iest, iż środki rządu sprawiły ucisk teraźnieyszy. (Słuchaycie, słuchaycie!) Jeżeli ón w saméy rzeczy mniema, iż rząd przywiódł rękodzielników do ostatniéy biedy, czyliż myśli, iż to zapewnienie przytłumi powszechne oburzenie się umysłów? (Słuchaycie, słuchaycie!) Czyliż P. Whitbread chce powiedzieć, że postępowanie rządu sprawiło niedostatek? (Słuchaycie, słuchaycie! zawołano mocno.) Jeżeli tak iest, tedy powinien ieszcze powiedzieć, że rozgniewane niebo zniszczyło nasze żniwa i wysuszyło ziemskie owoce. (Słuchaycie, słuchaycie!) Zdaie się, iż ón radby w każdéy okoliczności lud zapewnić, że Kanclerz skarbowy przywiódł go do głodu przez rozkazy gabinetowe, Mówiż to P. Whitbread ludowi z miłości Oyczyzny, iż nie Napoleon, ale Ministerium angielskie iest przyczyną ucisku, który nieodbicie cierpieć musi? Takowa nauka, zamiast ziednania nam chwalebnego pokoiu, przywiodłaby nas do tego, żebyśmy się musieli rzucić do nóg Napoleona. Daleki od tego, ażeby na téy drodze miał szukać pokoiu, sądzi ón, iż każdego iest obowiązkiem wszystkie siły natężyć, dla dania nieprzyiacielowi odporu.

P. Whitbread zabrał znowu głos i zawołał, iż w Izbie niższéy rosprawy są wolne i drzwi otwarte; i że pomimo tego pięknego przywileiu, polityczny awanturnik w swoich stosunkach cokolwiek zręczny, w dowodném okazywaniu biegły, może tego dokazać, że kłamstwa zyskaią oklaski. Gdy od kilku członków do porządku wezwany został, wyznał, iż się uwiódł żywością; ale dodał, że ten wielki

błąd popełnia, kto go obwinia, iakoby ludowi mówił, iż rząd angielski za swoiego nieprzyiaciela uważać powinien. Nieszczęściem, rzékł daléy, weszło to aż nadto w zwyczay, uważać za iedno rząd i ministerium, i z ustawami zgodne prawa piérwszego do ufności narodu mieszać z ślépém uwielbianiem tyrańskich środków drugiego. On nie przypisuie wyroków francuzkich karze Opatrzności; ale nie może tego zataić, że tysiące robotników w téy chwili żadnéy nie maią roboty, a ci, którzy pracuią, nie mogą się wyżywić z przyczyny zniżenia ich zapłaty. Nakoniec upomniał lud, żeby się więcéy nie dawał uwodzić fałszywéy polityce Ministrów, a P. Percevala, żeby się nie stał ofiarą uporu swoiego, ogałacaiąc Anglię ze wszystkich źródeł posiłkowych.

Kanclerz skarbowy oświadczył, iż ón żadnego iuż gniewu nie czuie za to, co mu P. Whitbread nieprzyiemnego powiedział, i że ta cała rzecz więcéy iego przyiaciół obeszła, niż iego samego. Potém zwrócił się do samego pytania i okazał, iak to osobliwie w miastach ludnych korzystną iest rzeczą, kiedy żołniérze w koszarach stoią. Przyszedł potém do rozkazów gabinetowych i oświadczył, iż one nie bronią wcale przywozu zboża do Anglii, ponieważ przeszłego roku wprowadzono zboża za 8 milionów funtów Szter. i t. d.

Posiedzenie Izby niższéy d. 20. trwało przez noc całą, a naradzano się nad prośbą Katolików Irlandzkich. Skończyło się to posiedzenie dopiéro o w pół do 7méy rano, i odrzucono prośbę większością 72 głosów.

Na posiedzeniu téyże Izby d. 25. Marca odprawioném, żądał Lord Castlereagh, ażeby Izba dała potrzebne zezwolenie do dopełnienia traktatu między Jego Królewską Mością W. Brytanii i Ferdynandem IV. Królem Sycylii, zawartego. Po krótkim odporze niektórych członków, które temu przeciwne były, została rezulucya przełożona przez Sekretarza Stanu w Departamencie Interessów zagranicznych, bez podziału przyięta.

Rada gminna miasta Londynu zebrała się bardzo licznie d. 17. Kwietnia. Pan Quin wniósł adres do Xięcia Rejenta następuiącéy istotnéy treści: Nayprzód zarecza się Xięciu wierność miasta Londynu; potém zawiéra adres wyliczenie cierpień ludu, będących skutkiem uciemiężliwego sposobu pobiérania podatków, wielkiéy liczby obcych do kraiu wprowadzonych naiemników, ograniczeń druku i handlu zagranicznego; daléy maluie klęski, które wewnętrzna i zewnętrzna polityka Anglii sprowadziła na lud we wszystkich okolicach Państwa i kończy prośbą do Xięcia Rejenta, ażeby swoich teraźnieyszych poradników, którzy przez swoie postępowanie stali się niegodnemi zaufania Anglii, oddalił, i przeciwnie do boku swoiego powołał zasłużonych i poczciwych mężów, którzy odmianie Parlamentu sprzyiać będą. Po żywych rosprawach, w których szczególniéy PP. Blundel, Waithmann, Favell i Alderman Combe za adresem, PP. Hearn, Jacks, Aldermann Smith, Dixon, Brown, Curtis, Price, Shaw &c. przeciwko adresowi mówili, został tenże większością tylko 8 głosów przyięty.

Naynowsze wiadomości z Jawy donoszą, iż urządzenia, które na téy wyspie uczynić chciano, były powodem do odporu ze strony kraiowców w sąsiedztwie Batawii, gdzie sobie wyobrażono, iż dawne zwyczaie maią bydź zniesione; powstał potém bunt, w którym kilka osób życie utraciło, zanim ieszcze miano czas do porozumienia się.

List prywatny z Indyi donosi, iż się pogłoska rozeszła, iakoby Król Kandy (na wyspie Ceylon) został złożony, a ieden z iego Adagarów na tronie osadzony.

Hiszpania i Portugalia.

Podług doniesień z Kadyxu umieszczonych w dziennikach angielskich, mianowała tamteysza Rejencya Hrabiego Fernan Nunnez, Posłem swym przy Dworze angielskim, odwołała z tego powodu Xięcia Infanta do zostaiącego w Londynie w tymże samym charakterze, i przyięła go za swego członka. Don L. de Bardaxy i Azara, dotychcześny Minister interessów zagranicznych, zostaiący w służbie Rejencyi, został mianowany Posłem przy Rejencyi portugalskiéy w Lizbonie. Ze strony Anglii przybył do Kadyxu nowy Poseł i oddał dnia 4 Marca listy swoie wierzytelne.

Podług angielskich doniesień z Lizbony pod d. 16 Marca, wyruszyło woysko angielskie ku końcowi Lutego z okolic północnych, w celu pociągnienia ku stronie połu-

dniowéy do prowincyi Alentejo i nad rzekę Guadyane. Dla obrony prowincyi północnych, pozostała milicya kraiowa. Angielski nawet Dowodca Lord Welliington, ruszył z główną swoią kwaterą z Freinady na granicy prowincyi Leon leżącéy, i przybył dnia 11 Marca do Elvas, a następuiącego dnia posunął się do pogranicznéy twierdzy Badaioz, która teraz obleżoną będzie. Tym czasem przeprawiły się iuż d. 1 Marca dwie dywizye woyska angielskiego przez Tagus przy Villa Velha i Abrantes, dla rozłożenia się obozem pod Badaioz. Cała okolica aż do Estremadury hiszpańskiey, miała bydź zaiętą. Jenerał Wilson stanął iuż pod Albuquerque. Jenerał Hill miał się posunąć aż pod Meride, a ciężka iazda stanęła pod Caceres.

Te poruszenia zdawały się mieć w zamiarze zrobienie woysku francuzkiemu dywersyi, na korzyść Kadyxu i Alikantu.

Donoszą z Kadyxu, że Stany hiszpańskie (Cortes) mianowały Lorda Wellingtona Grandem hiszpańskim piérwszey klassy z tytułem Xiążęcia Cuidad-Rodrigo, (które niedawno przez woysko angielskie zdobytém zostało). Punkt względem wymiany ieńców w kapitulacyi Walencyiskiey obwarowany, odrzuconym został przez Rejencyę Kadyxską.

Taż Rejencya okazuie nową czynność w urządzeniu wewnętrznego swoiego rządu w celu przywrócenia zagranicznych stosunków, i zhołdowania sobie prowincyi Ameryki hiszpańskiéy.

W Kadyxie ustanowiono teraz Komissyę woyskową, i powołano do niey Jenerała angielskiego Cooke dla wspólnego kierowania wszystkiemi woiennemi działaniami. Admirał angielski Hollway, zawinął z swoią flottą d. 4 Lutego do portu Alikantskiego.

Sycylia.

Dzienniki Neapolitańskie pod dniem 20 Kwietnia, zawiéraią rozmaite artykuły wyięte z Gazety bretońskiéy (Gazetta Britannica), wychodzącey w Messynie. W iednym z nich czytamy pod d. 8 Kwietnia co następuie: „Podług doniesień z Palermu obieli iuż nowi Ministrowie powierzone sobie urzędy, i zatrudniaią się nieustannie dochodzeniem dotychcześnego gospodarstwa rządowego, dla wprowadzenia w tym wydziale więcéy porządku i ekonomii. Przez mądrą tylko oszczedność może ta od Niebios tak bardzo pobłogosławiona wyspa, znowu bydź przywróconą do kwitnącego stanu. Zdaie się, że Publiczność spodziewa się wiele po teraźnieyszych Ministrach. Podług naszego zdania usprawiedliwią oni to oczekiwanie; musiémy tylko na to zwrócić uwagę dobrego narodu Sycyliyskiego, że zmiana takowa nie tylko roztropności i rzetelności, ale także czasu potrzebuie. Tymczasem początek iuż iest zrobiony, a podług przysłowia: Dimidium facti, qui bene coepit, habet. Oby Publiczność oczekiwała tymczasem spokoynie skutku ich działań, i wcale nie słuchała złych doradców. Wkrótce otworzy się szczęśliwa przyszłość temu Kraiowi."

Prócz tego zawiéra Monitor Neapolitański (Monitore di Napoli) ieszcze następuiące wyiatki z Gazety bretońskiey (Gazetta Britannica): „Z Messyny d. 11 Kwietnia 1812. W czasie panuiącego teraz niedostatku zboża bardzo życzéćby sobie należało, ażeby maiętne familie Sycyliyskie wstrzymały się od używania wszelkich rodzaiów pieczywa z mąki. W Anglii użyto w drogich czasach środków podobnych, a wszystkie stany do nich się stosowały. (Tu następuie przepis robienia ekonomicznego chleba z mąki pszeniczney, a drugi sposób robienia chleba z ryżu) — Z Messyny d. 8 Kwietnia. — Jenerał dowodzący woyskiem w Sycylii Maitland, uwiadamia wszyskich mieszkańców przedmieść tuteyszego miasta, ażeby przygotowali się do opuszczenia swych domów na piérwsze skinienie. Wyraża ón daléy, że nie może im pozwolić więcéy iak 14 dni czasu na przeniesienie ich ruchomości i maiątków do miasta, gdyż mógłby zayśdź ten przypadek, iż musianoby z względów woiennych poznosić ich domy. Nie sądźcie mieszkańce Messyny, że JW. Jenerał powodowany iest w téy mierze iakim uporem lub despotyzmem woiennym. Nie; dzieie się to iedynie z powodu niepewnego wypadku nastąpić mogących z darzeń, oraz dla tego, aby was uwolnić od uciążliwego iarzma nieprzyiaciela, pod którém teraz, iak wam dobrze wiadomo, tyle ięczy narodów." Monitor Neapolitański czyni przy tém następuiącą uwagę: „Gazetta Britannica zawiéraiąca poprzedzaiący artykuł, uznaie go sama za nieważne i za podrzucone pismo. Lecz może

chciał tylko angielski Jenerał doświadczéć w téy mierze publicznego zdania mieszkańców Messyny. Może ón wydał w istocie tę odezwę, lecz potém uznał za rzecz roztropnieyszą odwołać ią znowu, ponieważ nader przykre wrażenie na umysłach sprawiła."

Francya.

Z Paryża d. 2. Maia. — Dnia 28 Kwietnia po południu, odprawiła się w St. Cloud Rada Stanu pod prezydencyą N. Cesarza.

Tegoż dnia w południe zgromadził się Senat nadzwyczaynie pod prezydencyą Xięcia Arcykanclerza Państwa.

Sąd Kassacyiny odrzucił dnia 30 Kwietnia odwołanie się Michała Michel (przekonanego o zdradę Oyczyzny i o utrzymywanie związków z obcemi Ajentami) przeciw wydanemu na niego przez Sąd Cesarski Paryzki wyrokowi śmierci. Pomieniony Michel został zatém nazaiutrz, to iest d. 1 b. m. gilotynowany.

Królestwo Neapolitańskie.

Journal de l'Empire zawiéra następuiący artykuł z Neapolu pod d. 14 Kwietnia: „Król Jegomość rozkazał wyrokiem pod d. 10 t. m. ażeby zaciągniono do woyska 18000 ludzi z konskrypcyi roku 1812, to iest 10000 do woyska czynnego, a 8000 do woyska odwodowego."

Xięstwo Warszawskie.

Woyska Xięstwa Warszawskiego pod dowództwem Ministra woyny, Xięcia Józefa Poniatowskiego, składaią piąty korpus wielkiego francuzkiego woyska.

Król Jegomość Westfalski był niedawno w Puławach, dobrach Xięcia Czartoryskiego. — Król: Saskie woysko przechodziło iuż przez Lublin, i oczekiwano go w Departamencie Radomskim.

Ponieważ w Departamencie Poznańskim okazuie się niedostatek żywności, a piekarze, rzeźnicy i przekupnicy, części dla nałożonych na siebie kwaterunków woyskowych, częścią z obawy nałożoney przez władze administracyine na żywność taxy, częścią też dla niedostatku pieniedzy, nie mogą dostarczać mieszkańcom zapasów żywności, przeto pozwolono każdemu dowozić za opłatą akcyzy mięso, chléb, iarzynę i t. d. do wszystkich miast Departamentu.

Prusy.

Z Berlina d. 9. Maia. — Król Jegomość postanowił powierzyć Gubernatorstwo i Dowództwo w stołecznem mieście Berlinie iednemu Ces. francuzkiemu Jenerałowi. Francuzki Jenerał dywizyiny Durutte otrzymał zatém zlecenie, ażeby obiął teraz ten urząd i wyłącznie go sprawował. — Zamiar tego, w nayzupełnieyszém porozumieniu z Francyą zrobionego urządzenia nie iest inny iak tylko ten, ażeby spokoyność i porządek tém lepiéy w czasie tym utrzymane były, w którym Berlin samém prawie francuzkiém woyskiem iest osadzony, i żeby każdemu wydarzaiącemu się zażaleniu tém łatwiéy zaradzić można.

Rozkazem dziennym wydanym d. 6 b. m. przez Ces. francuzkiego Jenerała dywizyinego, oraz Gubernatora i Dowódce Berlińskiego Durutte, wezwane są bez różnicy wszystkie do woyska francuzkiego należące i wkwatérowane w Berlinie osoby, ażeby dnia 12 b. m. w pomieszkaniu swoiém nowy kwatérunkowy bilet okazały, inaczéy nie będą miały prawa do żądania nadal kwatéry. Wyiętemi są od tego szczególnie te osoby, które do wkwatérowanego teraz w tém mieście 26go pułku francuzkiego, i do woyska W. Xięcia Würzburskiego należą.

Twierdza Głogowa (Glogau) nad Odrą, opatrywana iest teraz w żywność przez Francuzów. Wezwano liwerantów, ażeby dostawili do teyże twierdzy 8333 cetnarów pszenicy, 8333 cetnar. żyta, i 1205 sztuk wołów.

Król nasz przesiaduie teraz nayczęściey w Potsdamie lub w Charlottenburgu, gdzie kilka razy dla Jenerałów francuzkich wielkie dawał obiady.

Z miasta pruskiego Burg nad granicą Westfalską leżącego, donoszą pod d. 22gim Kwietnia, że tam ciągle ieszcze trwaią wó sk przechody; osobliwie szło tamtędy bardzo wiele wozów woyskowych. Przed 8ma dniami (pisze ieden iadący z tamtąd goniec) przeciągnęła tamtędy polska iazda z pikami, w Piątek nadeszli huzary 5go, 8go i 9go pułku, którzy mieli zielone, iasno-błękitne i białe mundury; w Sobotę przechodziło kilka poiedyńczych oddziałów wóysk, w Niedziele nadciągnął 3ci korpus portugalski przeszło

1500 ludzi maiący, w Poniedziałek korpus Würzburczyków składaiący się z 780 ludzi, z kilkoma poiedynczemi wóysk oddziałami, a we Wtórek batalion Francuzów maiący 660 ludzi, z kilkoma znowu oddziałami żołnierzy, którzy do różnych pułków należą. W pomienionych dniach przechodziło także 68 6ciokonnych wozów prochowych, i więcey iak 200 wozów naładowanych zapasami woiennemi i t. d. do Berlina, wszystkie pomienione wyżey woyska, miały nocleg w mieście Burg.

Podług publicznych doniesień z Berlina, skoncentrowały się stoiące od niedawnego czasu w wyższym i niższym Szląsku pruskie woyska koło Wrocławia.

Xiąże Eckmühl (Marszałek Davoust), przeniósł główną swoią kwaterę z Torunia do Braunsberg (w wschodnich Prusiech, na drodzę ku Królewcowi).

Z Lignicy (w Szląsku pruskim) d. 1 Maia. Dziś przed południem nadeszły tu: batalion welitów i gwardya honorowa, należąca do gwardyi włoskiey. W równymże czasie przechodziły przez nasze miasto: ieden pułk pieszy, oraz pułk dragonów i artylleryi, które toż samo do gwardyi włoskiey należą. Wielka liczba wozów sucharami naładowanych, nadeszła tu ieszcze dnia onegdayszego i stała tu wczoray przez dzień cały.

Rossya.

Petersburska rossyiska Gazeta i Kuryer Litewski donoszą o wyieździe Imperatora Imci ze stolicy, nie czyniąc iednakże żadney wzmianki gdzie Imperator wyiechał.

Wyiazd Imperatora Imci z Petersburga, nastąpił d. 10 (22) Kwietnia. Imperator udał się pierwey do Kościoła katedralnego kazańskiego, gdzie Metropolita Nowogrodzki Ambroży, i Metropolita oraz Exarcha Multański Gabryel z znakomitszém duchowieństwem odprawili modły za puszczaiącym się w drogę. Kościół napełniony był ludem. Po ukończonych modłach wsiadł Imperator Jegomość prosto do powozu podróżnego, a lud mnogi, plac i ulice przed Kościołem napełniaiący, wykrzykiwał: Ura!

Podług prywatnych wiadomości, ziechał iuż Imperator Jegomość do Wilna.

Jenerał Baron Armfeld zasiadać będzie w Radzie Państwa w departamencie ekonomiki Państwa.

Członkowie Rady Państwa: Admirał Czyczagów, i Minister Policyi Bałaszow, znayduią się przy boku Imperatora Imci, i będą sprawować przy nim szczególne poruczenia.

Pułk 49ty strzelców wyruszył w drogę z Moskwy, a Imperator oświadczył dowodcóm za dobry stan tegoż pułku swoie ukontentowanie.

Kapitan 1go stopnia Ratmanów, otrzymał od Imperatora pochwałę za gorliwość i starania, okazane w Kronsztadzie przez rychłe wyćwiczenie ekwipazów okrętowych do służby liniowey.

Uwolniony ze służby Podpułkownik Sergiusz Jakowlew, ofiarował 80000 rubli na umundurowanie zupełne iednego pułku pieszego. Imperator Jegomość przyiął tę znakomitą ofiarę, i mianował tegoż Pułkownika Kawalerem orderu S. Anny 2giey klassy.

Naynowsze Wiadomości.

Przez Wittenberg (w Saxonii) przechodziło w Kwietniu wiele oddziałów wóysk obcych, osobliwie Bawarskich. Prowadzono oraz tamtędy kilkaset wozów naładowanych prochem i innemi potrzebami woiennemi.

Gazeta nadworna Badeńska donosi, że Burmistrz i Urzędnicy municypalni Frankfórtscy odebrali d. 1 Maia rozkaz, ażeby byli gotowi do przyięcia na granicy swoiego Departamentu kilka wysokich Osób, które przez Frankfórt nad Menem przeieżdzać będą. Wysocy Podróżni odprawią (iak mówią) nocleg w Aszaffenburgu (N. Cesarz Napoleon spodziewany był tamże wraz z N. Małżonką swoią d. 11 b. m.). Wywieziono tamże z pałacu W. Xięcia kilka kosztownych obiciów i mebków.

Jego Królewicowska Mość Wice-Król Włoski, dziedziczny W. Xiąże Frankfórtski, przybył d. 5 Maia do Frankfórtu nad Menem, obiadował u Gubernatora Hrabiego Tascher, i puścił się w iego towarzystwie tegoż samego dnia w dalszą podróż. Hrabia Tascher powrócił iuż znowu do tego miasta.

Podług urzędowych doniesień (tak sie wyraża Lignicka Gazeta) przyiedzie Wice-Król Włoski d. 8. Maia do Głogowey (Glogau)

Podług listów z Xięstwa Warszawskie-

go, spodziewane były w Lublinie woyska Związku Reńskiego. — Kilka oddziałów wóysk znayduiących się w Xięstwie Warszawskiém, przeprawiło się dnia 14. Maia na wielu mieyscach przez Wisłę. Jenerał Rożniecki, miał z 2ma dywizyami pociągnąć ku Terespolowi.

Granice Rossyi od zachodu.

(Ciąg dalszy.)

Gubernia Mińska. Była ona dawniey Woiewództwem w W. Xięstwie Litewskiém, które w drugim rozbiorze Polski r. 1793 dostało się Rossyi. Nowa ta Gubernia, do którey oprócz pomienionego Woiewództwa inne ieszcze okręgi Litewskie przyłączono, składała się zrazu z 13tu powiatów. Za Cesarza Pawła podzielono ią na 10, które i teraz ieszcze swóy byt maią. Mińsk, stolica Gubernii, leży nad rzeczką Swisłoczą, prawie pod 54tym stopniem szerokości półn:, a 55tym i 50 min: długości. Są w tém mieście dwa zamki, Kollegium Jezuickie i Opactwo grecko-uniackie. Mieszkańce po większéy części są Unici. Za ostatniego spisu Polskiego było ich 1830. Miasteczka po większey części są szlacheckie. Znacznieysze miasta powiatowe są: Słuck nad Prypecią w stronie południowey Mińska. Należało do Xięcia Radziwiłła, i iest naywiększe z miast powiatowych. Budynki iego drewniane. Mieszkańce, których za czasów Polski było 4500, po większey części są Katolicy, Unici i Grecy. Są w nim i Protestanci, którzy dwa Kościoły i Gimnazyum maią. Pińsk nad rzeką Piną w pośród ogromnych bagien na południo-zachód Mińska. Mieszkańce składaią się z Katolików, Unitów, Greków i Żydów, tudzież Protestantów, Ormianów i Tatarów. Wyprawiane tam skóry juchtowe, w całey Polszce miano za naylepsze. Gubernia Mińska iest nader wodnista; ma wiele jezior, rzek i strumieni. Dla ułatwienia związku między rzekami, które do Dniepru, a przezeń do morza czarnego, tudzież rzekami, które do Niemna i morza Baltyckiego wpadaią, w celu wzniesienia handlu i osuszenia wielkich bagien kazał Hrabia Ogiński w dobrach swoich własnym kosztem rznąć kanał, od niego nazwisko maiący. Łączy ón rzeki Szarę i Jasołdę, z których ostatnia przez Prypeć do Dniepru wpada. W r. 1784 pierwszy statek 35ciołasztowy przeszedł iuż tym kanałem z Chersonu do Królewca. Wiele mu iednak ieszcze nie dostawało. Ukończenie iego zaczął Hrabia Sievers w r. 1799. Czyli zaś, iak się wtenczas spodziewano, w r. 1803 zupełnie został ukończonym, o tém się dokładnie nie można było dowiedzieć. (*) Lasy wiele zaymuią mieysca, ale ie handel znacznie przerzadził. Łatwość prowadzenia drzewa do budowy na Baltyckie i Czarne morze niepomału się do tego przyłożyła. Mieszkańce tey Gubernii składaią się po większey części z Lettów i Polaków, daley z Greków i Żydów, tudzież Niemców i nie wielu innych Europeyczyków, Tatarów, Mahometanów, Ormianów i Cyganów. Nieznaiomy nam iest spis ludności tey Gubernii za panowania rossyiskiego; według rejestrów polskich Podymnego w roku 1784, mogło tam bydź 850,000 ludzi. Według listy sporządzoney w r. 1797 dla rozkładu koni artylleryi, pociągu i iazdy, miała ta Gubernia 326,480 włościan płci męzkiey.

Gubernia Wileńska. Składała ona niegdyś wielką część wielkiego Xięstwa Litewskiego, którego znaczną część Katarzyna II. iuż przy pierwszym rozbiorze Polski w roku 1772 zagarnęła; przy ostatnim zaś w r. 1795 resztę zabrawszy, na wieczne czasy całe W. Xięstwo Litewskie do Monarchii rossyiskiey przyłączyła. Naówczas utworzono z niego dwie Gubernie, Wileńską i Słonimską; pierwszą podzielono na 10, drugą na 7 powiatów. Ukazy Cesarza Pawła I. w Grudniu r. 1796; i w Lutym 1797 stanowiły, aby obiedwie Gubernie połączone iedną Gubernię Litewską składały, i żeby ta na 19 powiatów podzieloną była. Za teraźnieyszego Cesarza podzielono ie znowu na dwie Gubernie, Wileńską i Grodzieńską, pierwsza zawiera 10, druga 7 powiatów. Wilno, dawna stolica W. Xięstwa Litewskiego, leży nad spławną rzeką Wilią przy uyściu do niey rzeki Wilenki, w położeniu górzystém, na wielu pagórkach; iest obszerne i ma dwa wielkie przedmieścia, Antokoł

---

*) *Wyobrażenie kanału Ogińskiego znayduie się w Storcha Dodatku do 3 ostatnich Tomów iego historyczno-statystycznego Obrazu Państwa rossyiskiego.*

i Rudayszkę. Iest wniém przeszło 40 Kościołów, między któremi ieden Luterski, ieden Kalwiński, ieden meczet Tatarski, i iedna Cérkiew, inne zaś wszystkie są Katolickie. Żydzi maią tam także synagogę. Tameczne Biskupstwo Katolickie utworzone było roku 1387. Biskup Wileński iest zawsze Kanclerzem Akademii, która roku 1570 założoną, a 1803 potwierdzoną została. Powstała ona z Kollegium Jezuickiego. Iest także w Wilnie Metropolita Grecki i szkoła Grecka theologiae speculativae. Miasto zamieszkane od rzemieslników wszelkiego gatunku, prowadzi znaczny handel do Rygi, Memla i Królewca szczególniey zbożem, konopiami, lnem, miodem, woskiem i innemi płodami. Troki, miasto stoleczne byłego Woiewództwa Trockiego, leży nad ieziorem wpływaiącém po lewey do Niemna, a na wyspie tego ieziora iest zamek. Gubernia Wileńska iest, iak prawie cała Litwa, kray płaski bez gór wysokich, maiący tylko małe wzgórza przedzialaiące rzeki, tudzież wysokie brzegi i gdzieniegdzie pagórki. Ogółem, położenie bardziey iest nizkie niż wysokie, z wielu mokremi lasami, trzęsawiskami, bagnami, iezíorami i błotami; ale te coraz bardziey ubywaią w miare, iak lasy (Litwa niegdyś prawie iednym tylko była lasem) coraz się przerzedzaią. Okolice suche mniey więcey są żyzne. Toż samo mówić można o łąkach. Rzeki podczas lata płyną zwolna, a z licznych bagien wiele wody do nich spływa. Woda sama ledwie średniey iest dobroci, ale zdrowiu przecież nie szkodliwa. Główném obeyściem i pierwszém staraniem w Litwie, iako i we wszystkich Polsko-Rossyiskich Guberniach iest rolnictwo. Naywiększa część gruntów iest urodzayna. Pod Wilnem widać okiem niedosięgnione, rzadką dębiną tylko przerywane pola, zasiane pszenicą i t. d. Przytém zważyć ieszcze należy, że nie wszystkie grunta do uprawy zdatne zaorane bywaią, ale częstokroć przez kilka lat odłogiem leżą, lub też wcale ieszcze nietknięte były; a ten los czasem i naylepsze spotyka. Możnieysza szlachta ma wielkie iarzynne, i inne okazałe ogrody. Ogrody chłopskie są małe i mizerne, nie zawsze drzewami owocowemi zasadzone, które w ogólności są bardzo rzadkie w Litwie. Naypokupnieyszą rośliną iest chmiel tak do browarów, iako i do wywozu. Hodowanie bydła u chłopów iest wnader nędznym stanie. Rzadko który z nich ma więcey nad 1go lub 2ch małych, lichych koni, iednego lub parę wołów, parę małych krów, kilka owiec, kóz, świń nie zawsze, kilka kur i gęsi. Szlachta zarządza swoiemi dobrami, lub one w dzierżawę puszcza; ma wiele dobrego bydła, małe, lekkie i dzielne konie dla lekkiey iazdy, karmne woły, owce przedniey wełny, kozy, kury, indyki, gęsi, kaczki, gołębie, wszystko podostatkiem; u niektórych znayduią się także bażanty i pawie. Pszczoły prawie wszędzie, nawet chłopi, w znaczney ilosci chowaią.

(Dalszy ciąg nastąpi.)

Meteorologiczne postrzeżenia we Lwowie od 17. do dnia 18. Maia 1812.

Dzień	Czas postrzeżenia	Barometr.	Ciepłomierz Reaumura.	Wilgoiomierz.	Kierunek Wiatrów.	Odmiany powietrza.
17	*Wsch. Słońc.*	28, 1, 2.	† 7, 9.	59, 5.	*W. i Po. W. cichy*	*chmurki.*
	2. po połud.	28, 0, 9.	+ 20, 7.	41, 9.	*W. sredni*	*iasno, chmury.*
	10. w nocy	28, 0, 6.	† 11, 7.	57, 3.	*W. słaby*	*iasno.*
18	*Wsch. Słońc.*	28, 0, 3.	† 8, 8.	67, 1.	*W. słaby*	*rzadkie chm.*
	2. po połud.	28, 11, 10.	† 21.	41, 5.	*Po. W. średni*	*chm. burza z P. W.*
	10. w nocy	28, 0, 1.	+ 14, 1.	62.	*P. W. słaby*	*chm. błyskaw. z Po.*

Omyłka. *W 40tym Nrze téy Gazety na stronie 328 w kolumnie 1wszéy wierszu 5cim zgóry, zamiast Sekretarz Stanu, czytać Sekretarz Senatu.*